महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग,
बांधकाम भवन, २५ मर्झबान पथ, मुंबई -४०० ००१.
दूरध्वनी क्र. ०२२-२२८३९९२४
ई मेल: sopr२.rdd-mh@nic.in

क्रमांक:जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.-२
दिनांक : १२ जून, २०२५

प्रति,

सर्व जिल्हाधिकारी
(मुंबई शहर, मुंबई उपनगर, भंडारा व गोंदिया वगळून)

विषय:- जिल्हा परिषद व पंचायत समिती सार्वत्रिक निवडणूक-२०२५
प्रभागाच्या भौगोलिक सिमा निश्चित करण्याचा कार्यक्रम.

संदर्भ:- शासन आदेश क्र.जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.२, दिनांक-१२/०६/२०२५.

महोदय/महोदया,

मा. सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती याचिका क्रमांक १९७५६/२०२१ मध्ये दिनांक ०६.०५.२०२५ रोजी पारित केलेल्या आदेशानुसार कार्यकाळ संपुष्टात आलेल्या राज्यातील जिल्हा परिषद व पंचायत समितीच्या निवडणुका चार महिन्यांच्या विहीत कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक आहे. त्याकरीता खालीलप्रमाणे आदेश सोबत पाठविण्यात येत आहे.

१. ३२ जिल्हा परिषदा व ३३६ पंचायत समित्या सार्वत्रिक निवडणूका- सदस्य संख्या व प्रभाग रचना आदेश.

२. जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग व पंचायत समिती निर्वाचक गण सदस्य संख्या निश्चिती अधिसूचना.

३. प्रभाग रचना अधिकारांचे प्रत्यायोजन आदेश.

४. प्रभाग रचना कार्यक्रम/ वेळापत्रक.

उपरोक्त आदेश व मार्गदर्शक सूचनांनुसार आवश्यक कार्यवाही विहीत मुदतीत करण्यात यावी.

(व. मुं. भरोसे)
सह सचिव,महाराष्ट्र शासन

प्रत :- उपायुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र यांना माहितीसाठी अग्रेषित:
प्रत: कार्यासन पंचायत राज-२, संग्रहार्थ.

३२ जिल्हा परिषदा व ३३६ पंचायत समित्या सार्वत्रिक निवडणूका - सदस्य संख्या व प्रभाग रचना आदेश

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास विभाग
शासन आदेश :-जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.२
बांधकाम भवन, २५, मर्झबान पथ,
फोर्ट, मुंबई-४०० ००१
दिनांक:- १२ जून, २०२५

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मध्ये सन २०२२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र.२२, दि.११ मार्च २०२२ अन्वये कलम ९ च्या पोट कलम (१) मधील तरतुदीनुसार:-

आणि ज्याअर्थी, राज्य शासनाने सन २०२२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २२ व ४७ अनुक्रमे दि.११/०३/२०२२ व १२.०९.२०२२ अन्वये महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ मधील कलम ९ (१)(अ), कलम १२(१) व कलम ५८(१)(अ) मध्ये राज्य शासनाने जिल्हा परिषद व पंचायत समिती सदस्य संख्या निश्चित करुन निवडणूक विभाग व निर्वाचक गणाची विभागणी राज्य निवडणूक आयोगाच्या मान्यतेने प्रसिध्द करण्याबाबत तरतूद करण्यात आली.

आणि ज्याअर्थी, मे, २०२५ पर्यंत राज्यातील मुदत संपलेल्या ३२ जिल्हा परिषदा व ३३६ पंचायत समित्यांची मुदत संपुष्टात आली असल्यामुळे त्यांच्या निवडणुका सन्माननिय सर्वोच्च न्यायालयाच्या विशेष अनुमती याचिका क्र. १९७५६/२०२१, संदर्भात दि.०६.०५.२०२५ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने व या संदर्भात सन्माननिय न्यायालयाच्या, पारित होणाऱ्या इतर पुढील आदेशाच्या अधिन राहून मुदत संपलेल्या उक्त स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेणे आवश्यक आहे,

आणि ज्याअर्थी, उपरोक्त महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ व महाराष्ट्र जिल्हा परिषद (निवडणूक विभाग व निवडणूक घेण्याबाबत) नियम,१९६२ मधील सुधारणा व न्यायालयीन निर्णयाच्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद व पंचायत समित्यांच्या निवडणुकाकरिता प्रभाग रचना आदेश देणे आवश्यक आहे.

त्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील प्राप्त अधिकार व इतर अधिकारांचा वापर करुन, मुदत संपलेल्या ३२ जिल्हा परिषदा व ३३६ पंचायत समित्यांच्या प्रभाग रचना करणे याकरीता राज्य शासन पुढील प्रमाणे आदेश देत आहे:-

१. <u>संक्षिप्त नाव:</u>

या आदेशाला **"जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती सार्वत्रिक निवडणूक (सदस्य संख्या, प्रभाग रचना) आदेश, २०२५"** असे संबोधिले जाईल.

२. <u>अधिकार प्रदान:</u>

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम ९(२) , कलम १२(१) व कलम ५८ (१) नुसार जिल्हा परिषद क्षेत्राचे निवडणूक विभागात व पंचायत समिती क्षेत्राचे निर्वाचक गणात विभागणी करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना प्रदान करण्यात येत आहेत. जिल्हाधिकारी यांनी प्रारुप प्रभाग रचना प्रसिध्द करावी व त्यावर विहित मुदतीत प्राप्त हरकती व सूचनांवर सुनावणी घेण्यासाठी विभागीय आयुक्तांना प्रस्ताव सादर करावा. विभागीय आयुक्त यांनी आवश्यक असल्यास सुनावणी घेऊन त्याबाबत निर्णय घ्यावा.

३. <u>प्रभाग रचना करण्याची कार्यपद्धती:</u>

३.१ जनगणनेची लोकसंख्या

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ मधील कलम २(२०-अ) नुसार जनगणना कार्यालयाने प्रसिध्द केलेली लगतच्या जनगणनेनुसार जिल्हयातील जिल्हा परिषद व पंचायत समिती क्षेत्रातील एकूण ग्रामीण लोकसंख्या, अनुसूचित जातीची व अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या, प्रगणक गटाचे नकाशे व घरयादी जनगणना कार्यालयाकडून उपलब्ध करून घ्यावी. प्रभाग रचना ही फक्त **लगतच्या जनगणनेच्या लोकसंख्येच्या** आधारे केली जाते.

जिल्हा परिषद व पंचायत समिती क्षेत्रातील ग्रामीण लोकसंख्या निश्चित करताना जिल्ह्यातील किंवा तालुक्यातील महानगरपालिका, नगर परिषदा /नगर पंचायती, कटक मंडळे (कन्टोनमेंट बोर्ड) यांची लोकसंख्या वगळून शिल्लक राहणारी लगतच्या जनगणनेची लोकसंख्या विचारात घ्यावयाची आहे, याबाबत जिल्हाधिकारी यांनी खातरजमा करावी.

३.२ **सदस्य संख्या:**

सन २०२२ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४७, दि.१२.०९.२०२२ अन्वये महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या (दुसरी सुधारणा) अधिनियम २०२२ , १९६१ च्या कलम ९च्या पोट कलम खंड (१) मधील खंड (अ) मध्ये जिल्हा परिषदांसाठी "पंचाहत्तरपेक्षा अधिक नसतील आणि पन्नासपेक्षा कमी नसतील इतकी" सदस्य संख्या निश्चित करण्यात आली आहे.

३.३ <u>प्रभागाची संख्या:</u>

महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ मधील कलम ९ व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा निवडणूक (मतदार विभाग व निवडणूक घेणे) नियम, १९६२ मधील प्रकरण-१, नियम २-अ मधील तरतुदीनुसार राज्य शासनाने प्रत्येक जिल्हा परिषदेस ठरवून दिलेल्या सदस्य संख्येइतके निवडणूक विभाग देय ठरतात. प्रत्येक पंचायत समिती स्तरावर जिल्हा परिषदेचे किमान दोन निवडणूक विभाग असणे आवश्यक आहे. तसेच महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ मधील कलम ५८ नुसार जिल्हा परिषदेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधील प्रत्येक निवडणूक विभागाचे दोन निर्वाचक गणात विभाजन करण्यात येते.

३.४ **निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची सरासरी लोकसंख्या :-**

प्रत्येक निवडणूक विभाग/निर्वाचक गणाची रचना करताना जिल्हा परिषद/पंचायत समितीची एकूण लोकसंख्या भागिले त्या जिल्हा परिषद/पंचायत समितीस देय असलेली एकुण सदस्य संख्या या सूत्रानुसार निवडणूक विभाग/निर्वाचक गणाची सरासरी लोकसंख्या निश्चित करावी. निवडणूक विभागाची/ निर्वाचक गणाची लोकसंख्या त्या निवडणूक विभागाच्या/ निर्वाचक गणाच्या सरासरी लोकसंख्येच्या १० टक्के कमी किंवा १० टक्के जास्त या मर्यादेत ठेवता येईल. एखाद्या अपवादात्मक परिस्थितीत प्रभागाची लोकसंख्या या किमान किंवा कमाल मर्यादेपेक्षा कमी किंवा जास्त असल्यास त्याची कारणे प्रभाग रचनेच्या प्रस्तावात नमूद करणे आवश्यक असेल. असे दोन निर्वाचक गण एकत्र करुन जिल्हा परिषदेचा एक निवडणूक विभाग तयार करावयाचा आहे.

ज्या पंचायत समितीला दोन निवडणूक विभाग व चार निर्वाचक गण देय होत आहेत अशा ठिकाणी लोकसंख्येची सरासरी निवडणूक विभागाच्या सरासरी लोकसंख्येपेक्षा भिन्न असू शकेल.

३.५ <u>**निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचना करण्याची मार्गदर्शक तत्वे:**</u>

३.५.१ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचना करताना सन २०१७ च्या जिल्हा परिषद व पंचायत समिती सार्वत्रिक निवडणूकीची प्रभाग रचना विचारात घेऊन कार्यवाही करण्यात यावी.

३.५.२ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेची सुरुवात जिल्ह्याच्या उत्तर दिशेकडून करावी. त्यानंतर उत्तरेकडून ईशान्यकडे त्यानंतर पूर्व दिशेकडे येऊन पूर्वेकडून पश्चिमेकडे प्रभाग रचना करताना सरकावे व शेवट दक्षिणेत करावा (Zig-zag पध्दतीने). निवडणूक विभाग /निर्वाचक गण यांना क्रमांकही त्याच पध्दतीने द्यावेत. प्रत्येक निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची रचना करताना भौगोलिक सलगता राहील, याची काळजी घ्यावी.

३.५.३ निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाच्या सीमारेषा, मोठे रस्ते, गल्ल्या, नद्या, नाले, डोंगर, रस्ते, फ्लायओव्हर इत्यादी नैसर्गिक मर्यादा विचारात घेऊन निश्चित करावी. तसेच मोकळया जागांसह सर्व जागा कोणत्या ना कोणत्या निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणात गणली जातील याची दक्षता घ्यावी.

३.५.४ **निवडणूक विभाग /निर्वाचक गण रचना करताना शक्यतोवर ग्रामपंचायतीचे विभाजन होता कामा नये.** प्रभाग रचनेच्या बाबतीत कोणासही शंका घेण्यास वाव राहणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी. सीमेचे वर्णन करताना रस्ते, नाले, नद्या, सिटी सर्व्हे नंबर यांचे उल्लेख प्रामुख्याने यावयास हवे.

३.५.५ निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची रचना आटोपशीर असावी व शक्य तेथवर भौगोलिकदृष्टया सलगता असली पाहिजे.

३.५.६ अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती यांच्या वस्त्यांचे शक्यतोवर विभाजन होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

३.५.७ निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचना करताना नागरिकांचे दळणवळण विचारात घ्यावे.

३.५.८ प्रत्येक निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाच्या सीमारेषेचे वर्णन करताना उत्तर, पूर्व, पश्चिम व दक्षिण अशा दिशा नमूद कराव्यात. निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाच्या सीमारेषेचे वर्णनावरुनच नागरिकांना त्या निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची पूर्ण कल्पना येईल याची काळजी घ्यावी.

३.५.९ निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण रचना करताना त्यांना अनुक्रमांक व नाव देण्यात येतात. परंतु पुनर्रचित निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाचे नाव ठरविताना त्यामध्ये समाविष्ट असलेले सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेले गावाचे नाव त्या निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणास देण्यात यावे.

३.६ <u>निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची लोकसंख्या आणि मर्यादेचे पालन:</u>

निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची रचना करताना त्या जिल्हा परिषद / पंचायत समितीमधील सरासरी लोकसंख्या, १० टक्के कमाल/ किमान मर्यादेचे पालन करावे. अपवादात्मक परिस्थितीत भौगोलिक परिस्थितीमुळे अगर प्रगणक गट न फोडल्यामुळे प्रभागाची लोकसंख्या अनुज्ञेय मर्यादेपेक्षा कमी अगर जास्त होत असेल, तर त्याची कारणे प्रभाग रचनेच्या प्रस्तावामध्ये नमूद करणे आवश्यक राहील.

३.७ <u>जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग /पंचायत समिती निर्वाचक गणाच्या रचनेकरीता शक्यतो संगणकीकृत नकाशे वापरण्यात यावेत.</u>

३.७.१ जिल्हयाचा एकत्रित आणि प्रत्येक तालुक्याचे वेगळे असे स्वतंत्र नकाशे तयार करावेत.

३.७.२ प्रथम जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग / पंचायत समिती निर्वाचक गणामध्ये गावांच्या सीमा/ हद्दी काळ्या रंगाच्या ठिपक्यांनी चिन्हांकित करावी. प्रत्येक ग्रामपंचायतीचे नाव, एकूण लोकसंख्या, अनुसूचित जातीची लोकसंख्या आणि अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या लेजेंडमध्ये भरावी.

३.७.३ जिल्हा परिषद क्षेत्रात समाविष्ट न करण्यात आलेले क्षेत्र हिरव्या रंगाने दर्शवावे. जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाची सीमा/ हद्दी नकाशावर काढून ती लाल रंगाने दर्शवाव्यात. प्रत्येक निवडणूक विभागाच्या बहुभूजास त्या निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव, एकूण लोकसंख्या, अनुसूचित जातीची लोकसंख्या आणि अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या लेजेंडमध्ये भरावी.

३.७.४ पंचायत समिती निर्वाचक गणाची सीमा/ हद्दी नकाशावर काढून निळया रंगाने दर्शवाव्यात. प्रत्येक निर्वाचक गणाच्या बहुभूजास त्या निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव, एकूण लोकसंख्या, अनुसूचित जातीची लोकसंख्या आणि अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या लेजेंडमध्ये भरावी.

३.७.५ नकाशावर गावातील महत्वाची ठिकाणे, रस्ते, नद्या, नाले, रेल्वे लाईन इ. स्पष्टपणे दर्शवावे.

४ प्रारुप प्रभाग रचना:

४.१ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण प्रारुप प्रभाग रचना तयार करण्याकरिता संबंधित जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील अधिकाऱ्यांची समिती तयार करण्यात यावी. सदर समितीत (i) जिल्हाधिकारी नेमणूक करतील असा उप जिल्हाधिकारी दर्जाचा अधिकारी, (ii) प्रभाग रचनेशी संबंधित असलेले तहसिलदार, (iii) संगणक तज्ञ, (iv) आवश्यकतेनुसार इतर अधिकारी यांचा समावेश असेल.

प्रारुप प्रभाग रचना राज्य शासनाच्या आदेशानुसार व योग्य ती दक्षता घेऊन तयार करण्याची जबाबदारी संबंधित समितीवर असेल.

४.२ प्रारूप तयार करणे:

तहसिलदार यांनी तयार केलेला कच्चा आराखडा प्रभाग रचना समितीसमोर ठेवण्यात येईल. सदर समिती हा आराखडा अधिनियमातील तरतूदी, नियमातील तरतूदी व या आदेशातील तरतूदींचे पालन करून तयार केला आहे हे तपासेल. सदर समिती प्रारूप प्रभाग रचनेचे नकाशे परिच्छेद ३.४ व परिच्छेद ३.७ नुसार योग्य रितीने तयार केले आहेत किंवा कसे हे तपासून घेईल, अन्यथा योग्य नकाशे तयार करून घेण्याची कार्यवाही करेल. प्रभाग रचना पूर्वतयारीची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांची राहील.

५. प्रारूप प्रभाग रचनेची व्यापक प्रसिद्धी:

५.१ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेचे प्रारूप परिशिष्ट- (५-अ) व (५-ब) मधील प्रारुप **अधिसूचना व अनुसूची** तयार करून ती शासन राजपत्रात राज्य शासनाने नेमून दिलेल्या दिनांकास प्रसिध्द करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी यांची असेल.

५.२ प्रसिध्द करण्यात आलेल्या निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेच्या नकाशांवर व विहित नमुन्यांवर संबंधीत जिल्हाधिकारी आणि तहसिलदार यांच्या स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे.

५.३ प्रारुप प्रभाग रचना संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालय, पंचायत समिती कार्यालयाच्या नोटीस बोर्ड व वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात यावी.

६. हरकती व सूचना:

६.१ निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाच्या प्रारुप प्रभाग रचनेवर हरकती व सूचना सादर करण्याच्या कालावधीची माहिती देण्यात येईल.

६.२ हरकती व सूचना सादर करण्याच्या कालावधीत नागरिकांकडून हरकती व सूचना स्विकारण्याची व्यवस्था जिल्हाधिकारी /संबंधित तहसिलदार यांचे कार्यालयात करण्यात येईल.

६.३ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेची प्रारुप अधिसूचना व त्यावर हरकती व सूचना स्विकारण्याचा कालावधी व स्विकारण्यास सक्षम असलेले प्राधिकारी यांचा तपशील यास परिशिष्ट- (५-अ) मधील नमून्यात व्यापक प्रसिध्दी द्यावी. (उदा.जसे- संबंधित जिल्हाधिकारी/ तहसिलदार/ जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती कार्यालयातील सूचना फलक / संकेतस्थळ, स्थानिक वृत्तपत्रे इत्यादी)

६.४ हरकत किंवा सूचना दाखल केल्याची संबंधीतांना पोचपावती देण्यात येईल, ज्यामध्ये त्यांनी हरकत सादर करतानाचा दिनांक व वेळ नमूद केला जाईल.

६.५ आलेल्या हरकती व सूचनांची नोंद स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवणे आवश्यक आहे.

६.६ जिल्हा परिषद व पंचायत समिती प्रारुप प्रभाग रचनेवर विहित मुदतीत प्राप्त झालेल्या सर्व हरकती व सूचना जिल्हास्तरावर जिल्हाधिकारी यांनी संकलित करुन त्यांचा गोषवारा परिशिष्ट- (६) नुसार तयार करुन तो विभागीय आयुक्त यांना सादर करावा.

६.७ प्रारुप प्रभाग रचनेवर प्राप्त होणाऱ्या सर्व हरकती व सूचनांची योग्यरितीने दखल घेण्यात येईल याची उपाययोजना जिल्हाधिकारी/ संबंधित तहसिलदार यांनी करावी. (उदा. प्राप्त होणाऱ्या हरकती व सूचनांची नोंदवही ठेवणे, हरकती कोणामार्फत स्विकारण्यात येतील याची निश्चिती, प्रत्येक हरकती व सूचनांना क्रमांक देणे, हरकतीचे स्वरुप नमूद करणे, इत्यादी)

७. प्रारुप प्रभाग रचनेवर प्राप्त झालेल्या हरकती व सूचनांवर सुनावणी देणे:

७.१ प्रारुप प्रभाग रचनेवर प्राप्त झालेल्या हरकती व सूचनांवर निश्चित केलेल्या स्थळी व नेमून दिलेल्या दिनांकास / कालावधीमध्ये विभागीय आयुक्त यांनी सुनावणी दयावी.

७.२ या सुनावणीकरिता हरकतदारांना सुनावणीची लेखी नोटीस देणे, उपस्थितांची स्वाक्षरी घेणे, सुनावणीचे विवरणपत्र ठेवणे इत्यादी कार्यवाही जिल्हाधिकारी/ संबंधित तहसिलदार यांनी करावी.

७.३ विभागीय आयुक्त यांनी हरकती व सूचनांवर सुनावणी देताना जास्तीत जास्त पारदर्शकता राखली जाईल याची काळजी घ्यावी. विभागीय आयुक्त यांनी हरकती व सूचनांवर दिलेल्या सुनावणीचा गोषवारा परिशिष्ट- (७) मध्ये नमूद करावा. निकाली काढण्यात येणाऱ्या हरकतीबाबत, सबंधितांना कायदयातील तरतुदी, भौगोलिक रचना, बदलांची आवश्यकता/ अनावश्यकता यांच्या आधारे योग्य तो खुलासा करावा, जेणेकरुन

न्यायप्रविष्ठ प्रकरणे कमी होतील. हरकतीवर घेतलेल्या निर्णयांची एकत्र सूची ही जिल्हाधिकारी कार्यालय, तहसिलदार कार्यालयात प्रसिध्द करण्यात यावी.

८. **अंतिम प्रभाग रचना:**

८.१ राज्य निवडणूक आयोग किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याने निवडणूक विभाग / निर्वाचक गणाची रचना अंतिम केल्यानंतर जिल्हाधिकारी यांनी परिशिष्ट- (८-अ) व (८-ब) नुसार निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण अंतिम अधिसूचना शासन राजपत्रात प्रसिध्द करावी व त्यास व्यापक प्रसिध्दी द्यावी. (उदा.जसे- संबंधित जिल्हाधिकारी/ तहसिलदार/ जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती कार्यालयातील सूचना फलक / संकेतस्थळ, स्थानिक वृत्तपत्रे इत्यादी)

८.२ अंतिम निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचना राजपत्रात प्रसिध्द झालेल्या अधिसूचनेच्या दोन प्रती राज्य शासनास तसेच राज्य निवडणूक आयोगास जिल्हाधिकारी यांनी सादर करण्यात याव्यात.

८.३ निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेकरिता विहित परिशिष्टांवर जिल्हाधिकारी यांची स्वाक्षरी असेल. तसेच अंतिम प्रसिध्द करण्यात येणारे नकाशे व प्रपत्रांवर संबंधित जिल्हाधिकारी यांची स्वाक्षरी आवश्यक असेल.

८.४ यानंतर अंतिम प्रभाग रचनेवर कोणतीही हरकत अगर सुनावणी घेणे नियमानुसार अभिप्रेत नाही.

९. **गोपनीयता:**

स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या प्रभाग रचनेचे कामकाज गोपनीयरित्या हाताळण्यात यावे. प्रभाग रचनेची माहिती ही सर्वसामान्य नागरिकांना प्रारुप प्रसिध्दीच्या वेळी पहिल्यांदा समजते. तत्पूर्वी राजकीय व्यक्ती, प्रसिध्दी माध्यमे अथवा अन्य व्यक्तींना याबाबतची माहिती देता येणार नाही. तसेच प्रभाग रचनेच्या कामाशी संबंधित अधिकारी अगर कर्मचारी यांच्यावर त्यासाठी कोणालाही दबाव टाकता येणार नाही. कोणत्याही अधिकाऱ्याने / कर्मचाऱ्याने प्रभाग रचनेची गोपनियता भंग केल्यास त्यांच्या विरुध्द शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावांने,

12/6/25

(एकनाथ डवले)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

<u>सहपत्र</u> :- सोबतच्या अनुक्रमणिकेत दर्शविल्यानुसार परिशिष्ट (१-अ) ते (८-ब)

प्रति,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

२. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास व इतर) /(वित्त व नियोजन व इतर) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

३. मा. मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

४. सर्व प्रभारी मा. मंत्री /राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

५. मा. राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

६. आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र राज्य

७. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई

८. सर्व अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव / सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

९. सर्व विभागीय आयुक्त

१०. सर्व जिल्हाधिकारी (मुंबई व मुंबई उपनगर वगळून)

११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा (सर्व)

१२. निवड नस्ती, पंरा-२, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

xxxxxxxxx

परिशिष्ट अनुक्रमणिका

प्रभाग रचनेची कार्यवाही पुढील परिशिष्टानुसार तयार करणे

i.	परिशिष्ट-१(अ)	-	जिल्हा परिषद सदस्य संख्या
ii.	परिशिष्ट-१(ब)	-	पंचायत समिती सदस्य संख्या
iii.	परिशिष्ट-२(अ)	-	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाची लोकसंख्या, समाविष्ट ग्रामपंचायतीची संख्या व एकूण समाविष्ट गावांची संख्या
iv.	परिशिष्ट-२(ब)	-	पंचायत समिती निर्वाचक गणाची लोकसंख्या, समाविष्ट ग्रामपंचायतीची संख्या व एकूण समाविष्ट गावांची संख्या
v.	परिशिष्ट-३(अ)	-	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाची जनगणनेनुसार लोकसंख्या दर्शविणारे विवरणपत्र
vi.	परिशिष्ट-३(ब)	-	पंचायत समिती निर्वाचक गणाची जनगणनेनुसार लोकसंख्या दर्शविणारे विवरणपत्र
vii.	परिशिष्ट-४	-	प्रारूप प्रभाग रचना प्रसिध्दीसंबंधी जाहीर सूचना
viii.	परिशिष्ट-५ (अ)	-	जिल्हा परिषद प्रारुप प्रभाग रचनेबाबतची प्रारुप अधिसूचना
ix.	परिशिष्ट-५ (ब)	-	पंचायत समिती आरक्षणाबाबतचे प्रारुप अधिसूचना
x.	परिशिष्ट-६	-	हरकती व सूचनांचा गोषवारा
xi.	परिशिष्ट-७	-	हरकती व सूचनांवरील सुनावणीचा गोषवारा
xii.	परिशिष्ट- ८(अ)	-	जिल्हा परिषद प्रभाग रचनेबाबतची अंतिम अधिसूचना
xiii.	परिशिष्ट- ८(ब)	-	पंचायत समिती प्रभाग रचनेबाबतची अंतिम अधिसूचना

परिशिष्ट-१(अ)

जिल्हा परिषद सार्वत्रिक निवडणूक------

------- जिल्हा परिषद ------------ सदस्य संख्याबाबतचे विवरणपत्र

(१)	जिल्हा परिषदेची एकूण लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(२)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(३)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(४)	जिल्हा परिषदेस एकूण देय सदस्य संख्या	
(५)	जिल्हा परिषदेतील एकूण निवडणूक विभागांची संख्या	

सही/-

राज्य शासन किंवा राज्य शासनाने

प्राधिकृत केलेला अधिकारी

परिशिष्ट-१(ब)

पंचायत समिती सार्वत्रिक निवडणूक------

------- जिल्ह्यातील ------------ पंचायत समितीची सदस्य संख्याबाबतचे विवरणपत्र

(१)	पंचायत समितीची एकूण लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(२)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(३)	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (लगतच्या जनगणनेनुसार)	
(४)	पंचायत समितीस एकूण देय सदस्य संख्या	
(५)	पंचायत समितीमधील एकूण निर्वाचक गणांची संख्या	

सही/-

राज्य शासन किंवा राज्य शासनाने

प्राधिकृत केलेला अधिकारी

परिशिष्ट-२(अ)

प्रारूप जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग

-------- जिल्हा परिषदेच्या प्रारूप निवडणूक विभागातील लोकसंख्या, ग्रामपंचायतींची संख्या व गावांची संख्या इत्यादी दर्शविणारा गोषवारा

अ.क्र.	तालुका	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग क्रमांक	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग			२०११ च्या जनगणनेनुसार		
			निवडणूक विभागाचे नाव	एकूण ग्रामपंचायतींची संख्या	एकूण समाविष्ट गांवे	एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१								
२								
३								
४								
	इत्यादी							
	एकूण							

परिशिष्ट-२(ब)

प्रारूप पंचायत समिती निर्वाचक गण

-------- पंचायत समितीच्या प्रारूप निर्वाचक गणातील लोकसंख्या, ग्रामपंचायतींची संख्या व गांवांची संख्या इत्यादी दर्शविणारा गोषवारा

अ.क्र.	तालुका	पंचायत समिती निर्वाचक गण क्रमांक	पंचायत समिती निर्वाचक गण			२०११ च्या जनगणनेनुसार		
			निर्वाचक गणाचे नाव	एकूण ग्रामपंचायतींची संख्या	एकूण समाविष्ट गांवे	एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१								
२								
३								
४								
	इत्यादी							
	एकूण							

परिशिष्ट -३(अ)

प्रारुप जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग रचना

-------- जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाची २०११ जनगणनेनुसार
लोकसंख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र	तालुका	विभाग जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग क्रमांक	जिल्हा परिषद निवडणूक विभागाचे नाव	समाविष्ट असणाऱ्या ग्रामपंचायतीचे नांव	एकूण समाविष्ट असणारी गावे/वस्त्या / तांडे इत्यादी	२०११ च्या जनगणनेनुसार		
						एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१								
२								
३								
४								
	एकूण							

परिशिष्ट -३(ब)

प्रारुप पंचायत समिती निर्वाचक गण रचना

-------- पंचायत समिती निर्वाचक गणाची २०११ जनगणनेनुसार
लोकसंख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र	तालुका	पंचायत समिती निर्वाचक गण क्रमांक	पंचायत समिती निर्वाचक गणाचे नाव	समाविष्ट असणाऱ्या ग्रामपंचायतीचे नाव	एकूण समाविष्ट असणारी गावे/वस्त्या/ तांडे इत्यादी	२०११ च्या जनगणनेनुसार		
						एकूण लोकसंख्या	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या
१								
२								
३								
४								
	एकूण							

परिशिष्ट - ४

--------------------जिल्हा -------------------- जिल्हा परिषद / पंचायत समिती

सूचना

महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा अधिनियम,५) चे कलम १२ पोटकलम (१) अन्वये ---- ---- जिल्हा परिषद व पंचायत समितीच्या आगामी सार्वत्रिक निवडणुकीसाठी त्या जिल्हा परिषद क्षेत्रातील निवडणूक विभागाची व कलम ५८ (१)(अ) अन्वये पंचायत समित्यांमधील निर्वाचक गणाच्या प्रारुप प्रभाग रचनेबाबत राज्य शासन किंवा राज्य शासनाने प्राधिकृत केलेला अधिकारी ------------यांच्या क्रमांक----------------दिनांक- ----------------च्या आदेशाच्या मसूद्याची प्रत खाली दर्शविलेल्या ठिकाणी प्रसिध्द करण्यात येत आहे व अशी सूचना देण्यात येत आहे की, उक्त मसुदा राज्य शासन किंवा राज्य शासनाने प्राधिकृत केलेला अधिकारी ---------------------यांच्याकडून त्या आदेशात नमूद केल्यानुसार दिनांक--------------नंतर विचारात घेण्यात येईल.

(१) जिल्हाधिकारी यांचे कार्यालयातील फलकावर
(२) जिल्हा परिषद कार्यालयातील फलकावर
(३) तहसिलदार-------------- यांचे कार्यालयातील फलकावर
(४) पंचायत समिती----------------कार्यालयातील फलकावर

२. आदेशाच्या मसुद्यास कुणाची हरकत किंवा सूचना असल्यास त्यासंबंधीची जी सकारण लेखी निवेदने/ हरकती/ सूचना जिल्हाधिकारी यांचेकडे दिनांक- --------------- पर्यंत सादर करावेत. उपरोक्त तारखेनंतर जिल्हाधिकारी यांच्याकडे आलेली निवेदने/हरकती/सूचना इत्यादी विचारात घेतले जाणार नाहीत.

कार्यालयीन मोहोर

परिशिष्ट-५(अ)

(जिल्हा परिषद -प्रारुप प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

---------------- जिल्हा परिषद

क्रमांक---------------------- दिनांक ------------------------शासन अधिसूचना क्रमांक- -------------------दिनांक--------- व महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम १२ पोट-कलम (१) अन्वये -- ------------------जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----------------------- जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करीत आहे, ते निवडणूक विभाग दर्शविणाऱ्या आदेशाचा प्रारुप मसुदा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

२. उक्त आदेशाचा मसुदा याद्वारे ------------ जिल्हा परिषद क्षेत्रातील सर्व रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात येत असून, सूचना देण्यात येत आहेत की, उक्त आदेशाचा मसुदा दिनांक ------------------ नंतर जिल्हाधिकारी------------- विचारात घेतील.

३. उक्त आदेशाच्या मसुदयास, ज्या लोकांच्या काही हरकती असतील, त्यांनी त्या हरकती सकारण जिल्हाधिकारी ---------------------------यांचेकडे दिनांक- -------- किंवा तत्पूर्वी लेखी सादर कराव्यात. उक्त तारखेनंतर आलेल्या हरकती जिल्हाधिकारी विचारात घेणार नाहीत.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ९(१) अन्वये शासन अधिसूचना क्रमांक ----------------- दिनांक------------ अन्वये -------- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे;

२. त्याअर्थी, आता शासन आदेश क्रमांक ----------------------------दिनांक-------- ------------ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम १२, पोट-कलम (१) अन्वये मी, ------------जिल्हाधिकारी, ------------ याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करीत आहे.

३.	या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	
		निवडणूक विभागात समाविष्ट असलेल्या ग्रामपंचायतीची नांवे	ग्रामपंचायतीच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र (गावे/वस्त्या/तांडे इत्यादींची नावे
१	२	३	४

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक :-

जिल्हाधिकारी

परिशिष्ट-५(ब)
(पंचायत समिती-प्रारुप प्रभाग रचनेकरिता)
नमुना
----------------- पंचायत समिती

क्रमांक------------------------ दिनांक ----------------------महाराष्ट्र शासन यांच्याकडील आदेश क्रमांक- ---------------दिनांक ---------अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा अधिनियम ५) चे कलम ५८ पोट-कलम (१)(अ) अन्वये ---------------------- जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ------------------------- पंचायत समिती जितक्या निर्वाचक गणामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निर्वाचक गणाची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करत आहे, ते निर्वाचक गण दर्शविणाऱ्या आदेशाचा प्रारुप मसुदा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

२. उक्त आदेशाचा मसुदा याद्वारे ------------ पंचायत समिती क्षेत्रातील सर्व रहिवाशांच्या माहितीसाठी प्रसिध्द करण्यात येत असून, सूचना देण्यात येत आहेत की, उक्त आदेशाचा मसुदा दिनांक ------------------- नंतर जिल्हाधिकारी-------------- विचारात घेतील.

३. उक्त आदेशाच्या मसुद्यास, ज्या लोकांच्या काही हरकती असतील, त्यांनी त्या हरकती सकारण जिल्हाधिकारी ------------------------------यांचेकडे दिनांक- -------- किंवा तत्पूर्वी लेखी सादर कराव्यात. उक्त तारखेनंतर आलेल्या हरकती जिल्हाधिकारी विचारात घेणार नाहीत.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ९(१) अन्वये शासन अधिसूचना क्रमांक ----------------------दिनांक ---------- आदेशान्वये त्यांनी ---------------- पंचायत समितीच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे;

त्याअर्थी, आता शासन अधिसूचना क्रमांक -------------------------------दिनांक ------------------ अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ५८ चा पोट-कलम (१) खाली मी, -------- जिल्हाधिकारी, ---------- याद्वारे उक्त पंचायत समिती

क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करीत आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकट नंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	
			निर्वाचक गणात समाविष्ट असलेल्या ग्रामपंचायतीची नांवे	ग्रामपंचायतीच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र (गावे/वस्त्या/तांडे इत्यादींची नावे
१	२	३	४	५

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक :- जिल्हाधिकारी

परिशिष्ट- ६

हरकती व सूचनांचा गोषवारा

-------जिल्हा परिषद / पंचायत समिती

हरकतींचा कालावधी दि. ------------- ते --------- पर्यंत.

अ.क्र.	हरकतदाराचे नाव	हरकतीचे स्वरुप	निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण क्र व नाव	संबंधित उप जिल्हाधिकारी / तहसिलदार यांचे अभिप्राय

परिशिष्ट- ७

हरकती व सूचनांवर दिलेल्या सुनावणीचा गोषवारा

-------जिल्हा परिषद / पंचायत समिती

सुनावणी दिनांक-

अ.क्र.	हरकतदाराचे नाव	हरकतीचे स्वरुप	निवडणूक विभाग / निर्वाचक गण क्र व नाव	संबंधित उप जिल्हाधिकारी / तहसिलदार यांचे अभिप्राय	जिल्हाधिकारी यांचे अभिप्राय

जिल्हाधिकारी　　　　　　　　　　विभागीय आयुक्त

परिशिष्ट- ८ (अ)

(जिल्हा परिषद--अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

----------------- जिल्हा परिषद

क्रमांक---------------------- दिनांक ----------------------शासन अधिसूचना क्रमांक- ----------------------------------- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा अधिनियम ५) चे कलम १२, पोट-कलम (१) अन्वये --------------------- जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----------------- जिल्हा परिषद जितक्या निवडणूक विभागामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निवडणूक विभागांची संख्या व त्यांची व्याप्ती निश्चित करीत आहे आणि ते निवडणूक विभाग दर्शविणारा क्रमांक --------- दिनांक- ------------- चा आदेशाचा प्रारुप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा अधिनियम ५) चे कलम १२,पोट-कलम (१) सह शासन अधिसूचना क्रमांक - ------------------- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ९(१) अन्वये शासन अधिसूचना क्रमांक ------------------ --दिनांक ----------- च्या आदेशान्वये त्यांनी ----------------- जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे निवडावयाची सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे;

त्याअर्थी, आता शासन अधिसूचना क्रमांक ----------------------------दिनांक ---- --------- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम १२ चा पोट-कलम (१) खाली मी, -------- जिल्हाधिकारी,--------- याद्वारे उक्त जिल्हा परिषद क्षेत्र जितक्या निवडणूक विभागात विभागण्यात येईल त्या निवडणूक विभागांची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करीत आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकटनंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	
		निवडणूक विभागात समाविष्ट असलेल्या ग्रामपंचायतीची नांवे	ग्रामपंचायतीच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र (गावे/वस्त्या/तांडे इत्यादींची नावे
१	२	३	४

कार्यालयीन मोहोर

जिल्हाधिकारी

दिनांक :-

परिशिष्ट-८ (ब)

(पंचायत समिती-अंतिम प्रभाग रचनेकरिता)

नमुना

---------------- पंचायत समिती

क्रमांक---------------------- दिनांक ---------------------शासन अधिसूचना क्रमांक -----------------दिनांक------------अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करुन, महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ अधिनियम ५) च्या कलम ५८ पोट-कलम (१) (अ) अन्वये -------------------- जिल्हयाचे जिल्हाधिकारी निम्नोक्त आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे ----------------------- पंचायत समिती जितक्या निर्वाचक गणामध्ये विभागण्यात येईल, त्या निर्वाचक गणाची संख्या व त्याची व्याप्ती निश्चित करीत आहे आणि ते निर्वाचक गण दर्शविणारा क्रमांक --------- दिनांक ------------- चा आदेशाचा प्रारुप मसुदा महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ अधिनियम ५) चे कलम १२ पोट-कलम (१) सह शासन अधिसूचना क्रमांक --------------------------दिनांक-------अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन निम्नोक्त आदेश देत आहे.

आ दे श

ज्याअर्थी, महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ च्या महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ९(१) अन्वये शासन अधिसूचना क्रमांक ---------------------दिनांक------------- आदेशान्वये त्यांनी ---------------- पंचायत समितीच्या बाबतीत खाली दर्शविल्याप्रमाणे सभासद संख्या निश्चित केलेली आहे;

२. त्याअर्थी, आता शासन अधिसूचना क्रमांक -- अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करुन महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम,१९६१ (सन १९६२ चा महाराष्ट्र अधिनियम ५) चे कलम ५८, पोट-कलम (२) अन्वये मी, -------- जिल्हाधिकारी, ------- याद्वारे उक्त पंचायत समिती क्षेत्र जितक्या निर्वाचक गणात विभागण्यात येईल त्या निर्वाचक गणाची संख्या व व्याप्ती या आदेशाच्या अनुसूचीमध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निश्चित करीत आहे.

३. या आदेशाच्या तारखेच्या निकटनंतरच्या पुढील सार्वत्रिक निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ हा आदेश अंमलात येईल.

अनुसूची

तालुक्याचे नाव	निवडणूक विभागाचा क्रमांक व नाव	निर्वाचक गणाचा क्रमांक व नाव	प्रदेशाची व्याप्ती	
			निर्वाचक गणात समाविष्ट असलेल्या ग्रामपंचायतीची नांवे	ग्रामपंचायतीच्या मर्यादेत समाविष्ट असलेले क्षेत्र (गावे/वस्त्या/तांडे इत्यादींची नावे
१	२	३	४	५

कार्यालयीन मोहोर

दिनांक :

जिल्हाधिकारी

मे, २०२५ अखेर मुदत संपलेल्या जिल्हा परिषद व पंचायत समितीच्या सार्वत्रिक निवडणूकांसाठी सदस्य संख्या निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
क्रमांक: जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.२
बांधकाम भवन, २५, मर्झबान पथ,
फोर्ट, मुंबई-४०० ००१
दिनांक :१२ जून , २०२५

अधिसूचना

क्रमांक:- जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.२ - महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ (१९६२ चा महा.५) (यानंतर याचा उल्लेख "उक्त अधिनियम" असा केला आहे.) चे कलम ९ च्या उपकलम (१) मधील तरतुदीनुसार आणि यापूर्वीचे सर्व आदेश अधिक्रमित करुन, राज्य शासन, उक्त अधिनियमातील कलम २ (२०-अ) व कलम १२ नुसार सोबत जोडलेल्या अनुसूची-१ मधील रकाना क्र. २ मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या जिल्हा परिषदेच्या बाबतीत त्या जिल्हा परिषदेच्या नावासमोर रकाना क्र. ३ मध्ये नमूद केलेल्या संख्येइतकी सदस्य संख्या आगामी निवडणूकीकरिता निश्चित करीत आहे. उक्त अधिनियमाच्या कलम ५८(१)(अ) नुसार जिल्हा परिषदेचा प्रत्येक निवडणूक विभाग दोन निर्वाचक गणांमध्ये विभागण्यात येईल.

तसेच उक्त अधिनियमातील तरतूदीनुसार देय असलेल्या जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग व पंचायत समिती निर्वाचक गणाची माहिती सोबतच्या अनुसूची-२ मध्ये देण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

12/6/25

(एकनाथ डवले)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

अनुसूची-१

जिल्ह्यानुसार जिल्हा परिषदेस देय होणारी सदस्य संख्या दर्शविणारा तक्ता

अ.क्र.	जिल्हा परिषद	निश्चित केलेली एकूण सदस्य संख्या
१	२	३
१	ठाणे	५३
२	पालघर	५७
३	रायगड	५९
४	रत्नागिरी	५६
५	सिंधुदुर्ग	५०
६	नाशिक	७४
७	धुळे	५६
८	नंदूरबार	५६
९	जळगांव	६८
१०	अहिल्यानगर	७५
११	पुणे	७३
१२	सातारा	६५
१३	सांगली	६१
१४	सोलापूर	६८
१५	कोल्हापूर	६८
१६	छत्रपती संभाजीनगर	६३
१७	जालना	५७
१८	परभणी	५४
१९	हिंगोली	५२
२०	बीड	६१
२१	नांदेड	६५
२२	धाराशिव	५५
२३	लातूर	५९
२४	अमरावती	५९
२५	अकोला	५२
२६	वाशिम	५२
२७	बुलढाणा	६१
२८	यवतमाळ	६२
२९	नागपूर	५७
३०	चंद्रपूर	५६
३१	वर्धा	५२
३२	गडचिरोली	५१

(एकनाथ डवले)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

अनुसूची-२

जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग व पंचायत समिती निर्वाचक गणाची माहिती

HIGHEST RURAL POPULATION (X)-	AHILYANAGAR	X-Y/25	=(3604668-738447)/2
LOWEST RURAL POPULATION (Y)-	SINDHUDURG		=2866221/25
			=114648.84
		ROUND UP=	114649

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
1	2	3	4	5	6	8	9
1	THANE	BHIWANDI	431721	21041	84486	21	42
		SHAHAPUR (SA)	302480	17344	110685	15	30
		KALYAN	108844	11689	13377	5	10
		AMBARNATH	75450	4727	18278	4	8
		MURBAD	169572	9195	46072	8	16
		TOTAL	**1088067**	**63996**	**272898**	**53**	**106**
2	PALGHAR	TALASARI (SA)	136096	1690	127275	5	10
		DAHANU (SA)	351808	4042	268581	13	26
		VIKRAMGAD (SA)	129285	168	121005	5	10
		JAWHAR (SA)	128147	516	124259	4	8
		MOKHADA (SA)	73180	1447	69164	3	6
		VADA (SA)	161620	3657	97288	6	12
		PALGHAR	481236	13580	158432	17	34
		VASAI	108712	2065	39690	4	8
		TOTAL	**1570084**	**27165**	**1005694**	**57**	**114**
3	RAIGAD	PANVEL	240335	11876	35435	8	16
		KARJAT	177995	7191	49155	6	12
		KHALAPUR	129902	6113	25982	4	8
		SUDHAGAD	51831	2352	16927	2	4
		PEN	157602	2404	31455	5	10
		URAN	131683	5103	7083	4	8
		ALIBAG	215424	4612	34622	7	14
		MURUD	61991	1639	12043	2	4
		ROHA	146261	6351	21652	4	8
		TALA	33638	2673	4343	2	4
		MANGAON	140873	8640	12687	4	8
		MHASLA	49787	2840	4057	2	4
		SHIRIVARDHAN	67904	1991	8328	2	4
		MAHAD	152655	6756	8876	5	10
		POLADPUR	39520	2518	2329	2	4
		TOTAL	**1797401**	**73059**	**274974**	**59**	**118**
4	RATNAGIRI	MANDANGAD	58531	2755	3593	2	4
		DAPOLI	162627	4070	8970	6	12
		KHED	164723	8739	2378	7	14
		CHIPLUN	223983	8815	2172	9	18
		GUHAGAR	115910	2778	355	5	10
		RATNAGIRI	243220	11932	658	10	20
		SANGAMESHWAR	184735	9249	358	7	14
		LANJA	88700	6188	126	4	8
		RAJAPUR	156129	4917	370	6	12
		TOTAL	**1398558**	**59443**	**18980**	**56**	**112**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
5	SINDHUDURG	VAIBHAVWADI	41548	3459	97	3	6
		KANKAVLI	118897	10441	1009	8	16
		DEVGAD	104952	6106	793	7	14
		MALVAN	93159	6240	669	6	12
		KUDAL	137774	9215	1762	9	18
		VENGURLA	73409	3117	337	5	10
		SAWANTWADI	123615	7229	885	9	18
		DODAMARG	45093	2944	275	3	6
		TOTAL	**738447**	**48751**	**5827**	**50**	**100**
6	NASHIK	BAGLAN	336734	16706	145318	7	14
		MALEGAON	364596	28213	84689	8	16
		DEOLA	132473	11602	28838	3	6
		KALWAN (SA)	187821	4900	139412	4	8
		SURGANA (SA)	169553	633	166413	4	8
		PETH (SA)	112980	300	111701	2	4
		DINDORI	297975	17480	170784	6	12
		CHANDVAD	210508	18249	43843	5	10
		NANDGAON	185186	13787	38999	4	8
		YEVLA	221320	21751	27513	5	10
		NIFAD	377374	33994	75577	8	16
		NASHIK	203058	21262	72829	4	8
		TRIMBAKESHWAR (SA	155040	6920	130188	3	6
		IGATPURI	222524	14170	99225	5	10
		SINNAR	281091	19633	41732	6	12
		TOTAL	**3458233**	**229600**	**1377061**	**74**	**148**
7	DHULE	SHIRPUR	345232	16640	195546	14	28
		SINDKHEDA	251824	18102	68211	10	20
		SAKRI	419787	14173	238661	17	34
		DHULE	394561	28043	89483	15	30
		TOTAL	**1411404**	**76958**	**591901**	**56**	**112**
8	NANDURBAR	AKKALKUWA (SA)	245861	1755	209586	10	20
		AKRANI (SA)	183846	1163	180163	7	14
		TALODE (SA)	130700	1977	114696	5	10
		SHAHADE	346352	16203	213203	14	28
		NANDURBAR	256409	8544	153774	10	20
		NAWAPUR (SA)	237645	1863	223671	10	20
		TOTAL	**1400813**	**31505**	**1095093**	**56**	**112**
9	JALGAON	CHOPDA	240032	15671	90673	6	12
		YAWAL	205803	21406	63191	5	10
		RAVER	250603	31779	51195	6	12
		MUKTAINAGAR	139474	19583	27646	3	6
		BODVAD	67578	10194	5423	2	4
		BHUSAWAL	143630	19349	16509	3	6
		JALGAON	189682	14677	43222	5	10
		ERANDOL	132407	8359	22401	3	6
		DHARANGAON	138072	11706	27779	3	6
		AMALNER	191855	14503	35747	5	10
		PAROLA	159197	10925	26308	4	8
		BHADGAON	125675	13961	19463	3	6
		CHALISGAON	317328	31442	42332	8	16
		PACHORA	230019	17242	26732	5	10
		JAMNER	280642	25235	36176	7	14
		TOTAL	**2811997**	**266032**	**534797**	**68**	**136**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
10	AHILYANAGAR	AKOLE	272136	11670	138168	6	12
		SANGAMNER	422135	37328	50588	9	18
		KOPARGAON	232915	29457	32559	5	10
		RAHTA	262146	43852	17829	5	10
		SHRIRAMPUR	198218	38774	17583	4	8
		NEVASA	335211	50011	17621	7	14
		SHEVGAON	207339	31193	4243	4	8
		PATHARDI	230898	22601	3900	5	10
		NAGAR	308303	46322	10023	6	12
		RAHURI	253013	33306	30045	5	10
		PARNER	261048	18271	16924	5	10
		SHRIGONDA	284841	36303	13293	6	12
		KARJAT	217636	31310	3284	5	10
		JAMKHED	118829	16066	1392	3	6
		TOTAL	**3604668**	**446464**	**357452**	**75**	**150**
11	PUNE	JUNNAR	373987	16460	79030	8	16
		AMBEGAON	214131	8644	49443	5	10
		SHIRUR	348303	28272	11022	7	14
		KHED	351766	21344	46459	8	16
		MAWAL	248285	22621	24703	5	10
		MULSHI	149235	13979	6727	3	6
		HAVELI	260823	34565	5849	6	12
		DAUND	331046	45819	8434	7	14
		PURANDHAR	189323	12212	5280	4	8
		VELHE	54516	2635	2032	2	4
		BHOR	167663	9684	5019	4	8
		BARAMATI	301749	41719	3026	6	12
		INDAPUR	357668	56819	4421	8	16
		TOTAL	**3348495**	**314773**	**251445**	**73**	**146**
12	SATARA	MAHABALESHWAR	44543	3599	2993	2	4
		WAI	164244	14547	3815	4	8
		KHANDALA	112106	9423	1287	3	6
		PHALTAN	290549	40539	2350	8	16
		MAN	185669	22973	360	5	10
		KHATAV	257638	23706	1604	7	14
		KOREGAON	216557	18539	1277	6	12
		SATARA	321481	33827	2828	8	16
		JAOLI	101828	7064	1749	3	6
		PATAN	285730	23870	1761	7	14
		KARAD	478059	55186	2506	12	24
		TOTAL	**2458404**	**253273**	**22530**	**65**	**130**
13	SANGLI	SHIRALA	147246	15394	358	4	8
		WALWA	351506	39932	1824	11	22
		PALUS	138758	15535	1016	4	8
		KADEGAON	131198	14399	767	4	8
		KHANAPUR (VITA)	115468	15492	483	4	8
		ATPADI	116057	14229	478	4	8
		TASGAON	213456	23569	769	6	12
		MIRAJ	351788	46781	2205	11	22
		KAVATHEMAHANKAL	134937	17365	235	4	8
		JAT	292988	35102	2480	9	18
		TOTAL	**1993402**	**237798**	**10615**	**61**	**122**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
14	SOLAPUR	KARMALA	231290	31682	3896	6	12
		MADHA	290537	38981	2044	7	14
		BARSHI	235442	32803	3550	6	12
		SOLAPUR NORTH	105794	17123	2365	3	6
		MOHOL	233437	36189	3162	6	12
		PANDHARPUR	343445	55973	6953	8	16
		MALSHIRAS	379698	66225	2903	9	18
		SANGOLA	288524	42298	1789	7	14
		MANGALVEDHA	184108	28755	1286	4	8
		SOLAPUR SOUTH	260897	35151	11787	6	12
		AKKALKOT	250890	41045	8880	6	12
		TOTAL	**2804062**	**426225**	**48615**	**68**	**136**
15	KOLHAPUR	SHAHUWADI	180322	19953	483	4	8
		PANHALA	256296	33603	552	6	12
		HATKANANGLE	447408	80244	4496	11	22
		SHIROL	292484	48316	8064	7	14
		KARVIR	488477	73651	3154	12	24
		GAGANBAVDA	35772	5070	159	2	4
		RADHANAGARI	199713	20993	523	5	10
		KAGAL	230072	29981	348	6	12
		BHUDARGAD	150368	14677	293	4	8
		AJRA	102956	9256	139	2	4
		GADHINGLAJ	193112	19520	1288	5	10
		CHANDGAD	177015	15910	2048	4	8
		TOTAL	**2753995**	**371174**	**21547**	**68**	**136**
16	CHHATRAPATI SAMBHAJI NAGAR	KANNAD	300260	26987	22793	8	16
		SOEGAON	105727	11083	14453	3	6
		SILLOD	301733	26911	26268	9	18
		PHULAMBRI	146847	15157	2586	4	8
		CHHATRAPATI SAMBHAJI NAGAR	344469	50864	8544	10	20
		KHULDABAD	102579	11012	6060	3	6
		VAIJAPUR	270075	35334	17437	8	16
		GANGAPUR	330410	53983	14286	9	18
		PAITHAN	308065	42706	7516	9	18
		TOTAL	**2210165**	**274037**	**119943**	**63**	**126**
17	JALNA	BHOKARDAN	282369	36869	12195	11	22
		JAFRABAD	147210	26289	3666	6	12
		JALNA	233441	36864	3304	9	18
		BADNAPUR	141903	21084	1960	5	10
		AMBAD	224156	27995	4963	8	16
		GHANSAWANGI	193436	26090	3404	7	14
		PARTUR	141706	18925	1702	5	10
		MANTHA	145422	23906	3789	6	12
		TOTAL	**1509643**	**218022**	**34983**	**57**	**114**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
18	PARBHANI	SELU	122259	15592	954	5	10
		JINTUR	238465	27389	15018	10	20
		PARBHANI	230640	31649	3716	10	20
		MANWATH	84329	12069	893	4	8
		PATHRI	102193	15951	1328	5	10
		SONPETH	73817	11077	904	3	6
		GANGAKHED	152976	21710	3399	7	14
		PALAM	101096	13954	4072	4	8
		PURNA	146219	21375	1603	6	12
		TOTAL	**1251994**	**170766**	**31887**	**54**	**108**
19	HINGOLI	SENGAON	195106	36825	13175	10	20
		HINGOLI	184443	29848	13773	10	20
		AUNDHA (NAGNATH)	165136	21325	27514	9	18
		KALAMNURI	206775	34389	42320	11	22
		BASMATH	222124	35580	8610	12	24
		TOTAL	**973584**	**157967**	**105392**	**52**	**104**
20	BEED	ASHTI	231461	23462	5081	7	14
		PATODA	108512	10232	1019	3	6
		SHIRUR (KASAR)	122777	10005	1313	4	8
		GEORAI	303420	37996	3636	9	18
		MANJLEGAON	205728	33629	2150	6	12
		WADWANI	75201	11021	733	2	4
		BEED	277955	33668	2663	8	16
		KAIJ	213128	32991	2961	7	14
		DHARUR	100894	16625	3316	3	6
		PARLI (V)	198934	32901	2131	6	12
		AMBEJOGAI	196080	32096	1435	6	12
		TOTAL	**2034090**	**274626**	**26438**	**61**	**122**
21	NANDED	MAHOOR	88776	7280	13923	2	4
		KINWAT	219332	20979	70052	6	12
		HIMAYATNAGAR	89442	13373	17268	2	4
		HADGAON	218794	49352	27437	6	12
		ARDHAPUR	96929	18972	5816	3	6
		NANDED	168749	42999	2048	5	10
		MUDKHED	92179	16310	4269	2	4
		BHOKAR	105414	17106	23976	3	6
		UMRI	85518	17255	8599	2	4
		DHARMABAD	63420	13345	9910	2	4
		BILOLI	140091	32113	9475	4	8
		NAIGAON (KHAIRGAO	166149	36934	8816	4	8
		LOHA	217760	37726	3777	6	12
		KANDHAR	224027	47195	7232	6	12
		MUKHED	266235	61301	16311	7	14
		DEGLUR	173369	44783	11365	5	10
		TOTAL	**2416184**	**477023**	**240274**	**65**	**130**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
22	DHARASHIV	PARANDA	121390	14276	1180	5	10
		BHUM	114672	14772	1215	5	10
		WASHI	73473	11380	2936	3	6
		KALAMB	193528	36551	4552	8	16
		DHARASHIV	293911	49281	10869	12	24
		TULJAPUR	225135	37851	2659	9	18
		LOHARA	107324	16907	1216	4	8
		UMARGA	209289	34510	4367	9	18
		TOTAL	**1338722**	**215528**	**28994**	**55**	**110**
23	LATUR	LATUR	300726	63275	6471	10	20
		RENAPUR	123316	23247	1620	4	8
		AHMADPUR	191840	36756	5169	6	12
		JALKOT	77845	19980	1854	3	6
		CHAKUR	158712	32281	4220	5	10
		SHIRUR-ANANTPAL	73485	17090	2771	2	4
		AUSA	274180	48293	3932	9	18
		NILANGA	289083	51536	12197	10	20
		DEONI	84699	17608	3677	3	6
		UDGIR	207516	53026	5357	7	14
		TOTAL	**1781402**	**363092**	**47268**	**59**	**118**
24	AMRAVATI	DHARNI (SA)	165891	6329	136194	5	10
		CHIKHALDARA (SA)	108534	7155	87445	4	8
		ANJANGAON SURJI	104523	27057	3599	3	6
		ACHALPUR	171836	33281	25590	6	12
		CHANDURBAZAR	175894	34453	14586	6	12
		MORSHI	145381	25612	16644	5	10
		WARUD	157173	24322	28194	5	10
		TIOSA	92246	15283	3586	3	6
		AMRAVATI	141270	33541	8822	5	10
		BHATKULI	104293	27027	6839	3	6
		DARYAPUR	132248	39877	10835	4	8
		NANDGAON-KHANDESH	116238	29093	4923	4	8
		CHANDUR RAILWAY	77131	16506	4141	2	4
		DHAMANGAON RAILW	111856	19368	8992	4	8
		TOTAL	**1804514**	**338904**	**360390**	**59**	**118**
25	AKOLA	TELHARA	130313	24967	12029	7	14
		AKOT	165845	32086	24799	8	16
		BALAPUR	144818	39960	3989	7	14
		AKOLA	195365	53712	15097	10	20
		MURTIJAPUR	134355	43311	6089	7	14
		PATUR	123531	25156	15305	6	12
		BARSHITAKLI	127546	23719	11898	7	14
		TOTAL	**1021773**	**242911**	**89206**	**52**	**104**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
26	WASHIM	MALEGAON	167761	33303	25104	9	18
		MANGRULPIR	144225	31882	9926	8	16
		KARANJA	139929	28186	4885	8	16
		MANORA	147005	18213	21380	8	16
		WASHIM	176801	41424	5738	10	20
		RISOD	173409	40680	8711	9	18
		TOTAL	**949130**	**193688**	**75744**	**52**	**104**
27	BULDHANA	JALGAON (JAMOD)	128347	18885	21627	4	8
		SANGRAMPUR	129834	21193	19538	4	8
		SHEGAON	87729	21402	2304	2	4
		NANDURA	131599	22407	8059	4	8
		MALKAPUR	110794	17974	8286	3	6
		MOTALA	156267	26351	11531	5	10
		KHAMGAON	226453	49153	8365	7	14
		MEHKAR	223068	49167	12677	7	14
		CHIKHLI	227432	48017	7348	7	14
		BULDHANA	219561	40582	9127	6	12
		DEOLGAON RAJA	94523	22246	1027	3	6
		SINDKHED RAJA	159869	35415	985	5	10
		LONAR	128935	24702	4973	4	8
		TOTAL	**2024411**	**397494**	**115847**	**61**	**122**
28	YAVATMAL	NER	90930	19052	7545	3	6
		BABULGAON	82016	11387	15863	2	4
		KALAMB	85577	9129	29345	3	6
		YAVATMAL	132575	13054	45305	4	8
		DARWHA	156905	21671	14355	5	10
		DIGRAS	109355	9275	17447	3	6
		PUSAD	268140	40398	47636	8	16
		UMARKHED	194632	38023	31769	6	12
		MAHAGAON	182004	21282	26161	5	10
		ARNI	130236	12342	22815	4	8
		GHATANJI	117294	8974	37834	3	6
		KELAPUR	125689	6928	52291	4	8
		RALEGAON	96572	7026	29665	3	6
		MAREGAON	70175	3020	24756	2	4
		ZARI-JAMANI	77070	4414	29480	2	4
		WANI	152322	13474	24096	5	10
		TOTAL	**2071492**	**239449**	**456363**	**62**	**124**
29	NAGPUR	NARKHED	118003	18482	13864	4	8
		KATOL	106664	17385	17526	4	8
		KALAMESHWAR	85457	13620	8019	3	6
		SAVNER	180631	37696	17797	7	14
		PARSHIVANI	92518	14085	11029	4	8
		RAMTEK	136333	15528	50428	5	10
		MAUDA	126549	16597	8409	5	10
		KAMPTEE	96189	14866	4976	4	8
		NAGPUR (RURAL)	137684	27832	16023	5	10
		HINGNA	137150	20147	23463	5	10
		UMRED	100209	19448	15713	4	8
		KUHI	112162	22625	4099	4	8
		BHIWAPUR	67929	13057	11501	3	6
		TOTAL	**1497478**	**251368**	**202847**	**57**	**114**

SR. NO.	DISTRICT	PANCHAYAT SAMITI	CENSUS POPULATION (RURAL) 2011			TOTAL SEATS	
			TOTAL	SC	ST	ZP	PS
30	CHANDRAPUR	WARORA	125276	9575	31141	5	10
		CHIMUR	132627	22687	48159	5	10
		NAGBHIR	107853	13405	20596	4	8
		BRAHMAPURI	130140	18878	10829	5	10
		SAWALI	99013	11126	16010	4	8
		SINDEWAHI	92258	11211	29757	4	8
		BHADRAVATI	97912	13305	23028	4	8
		CHANDRAPUR	128084	25696	19891	5	10
		MUL	89803	10416	15689	3	6
		POMBHURNA	44473	3844	13070	2	4
		BALLARPUR	45088	6619	10384	2	4
		KORPANA	93367	8733	26166	4	8
		JIWATI	57517	12157	17135	2	4
		RAJURA	108740	18077	24282	4	8
		GONDPIPRI	71198	12299	12236	3	6
		TOTAL	**1423349**	**198028**	**318373**	**56**	**112**
31	WARDHA	ASHTI	64560	8617	7737	3	6
		KARANJA (GHA)	77600	6371	12504	4	8
		ARVI	103159	14029	19815	6	12
		SELOO	103049	11802	16003	6	12
		WARDHA	251032	41940	23853	14	28
		DEOLI	107256	22097	14513	6	12
		HINGANGHAT	122212	15340	15129	7	14
		SAMUDRAPUR	109382	13531	18997	6	12
		TOTAL	**938250**	**133727**	**128551**	**52**	**104**
32	GADCHIROLI	DESAIGANJ (VADASA)	54826	8673	5393	3	6
		ARMORI	71590	7818	19350	4	8
		KURKHEDA (SA)	78643	7635	45380	5	10
		KORCHI (SA)	39328	2866	29869	2	4
		DHANORA (SA)	76589	3048	56843	4	8
		GADCHIROLI	91811	12187	20483	5	10
		CHAMORSHI	162167	13816	31154	9	18
		MULCHERA	43848	2533	13846	3	6
		ETAPALLI (SA)	71555	1834	61641	4	8
		BHAMRAGAD (SA)	28485	795	24165	2	4
		AHERI (SA)	100345	14466	53263	6	12
		SIRONCHA (SA)	64135	16684	16547	4	8
		TOTAL	**883322**	**92355**	**377934**	**51**	**102**

12/6

(Eknath Dawale)

Principal Secretary to Government

ग्राम विकास विभाग

बांधकाम भवन, २५,मर्झबान पथ, फोर्ट,

मुंबई - ४०० ००१

दिनांक:- १२ जून, २०२५

आदेश

जिल्हा परिषद क्षेत्रातील निवडणूक विभाग व पंचायती समिती क्षेत्रातील निर्वाचक गणांची प्रभाग रचना अधिकार प्रत्यायोजन

क्रमांक: जिपनि- २०२५/प्र.क्र. ३६/पंरा.२ - महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम ९, १२ व ५८ याद्वारे प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा आणि यासंदर्भात असलेल्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून राज्य शासन पुढील प्रमाणे आदेश देत आहे.

अ.क्र. (१)	करावयाची कार्यवाही. (२)	ते करण्यासाठी जबाबदार अधिकारी (३)
१	जिल्हा परिषद क्षेत्राचे निवडणूक विभागामध्ये आणि पंचायत समिती क्षेत्राचे निर्वाचन गणांमध्ये विभाजन करणे, त्यांच्या सिमा निश्चित करुन त्याचे प्रारुप तयार करणे.	(१)जिल्हाधिकारी (२) जिल्हाधिकारी किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेला तहसिलदार दर्जापेक्षा कमी नाही असा अधिकारी
२	निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेचे प्रारुप प्रसिध्द करणे	जिल्हाधिकारी
३	निवडणूक विभाग व निर्वाचक गण रचनेच्या प्रारुपा वरिल हरकती व सूचना स्वीकारणे.	जिल्हाधिकारी किंवा तहसिलदार दर्जापेक्षा कमी नाही असा अधिकारी

४	जिल्हा परिषद क्षेत्राचे निवडणूक विभाग व पंचायत समिती क्षेत्राचे निर्वाचक गण संबंधी प्रारुप प्रसिध्दीनंतर प्राप्त झालेल्या हरकती व सूचनावर सुनावणी घेऊन, राज्य निवडणूक आयोगाने किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याने मान्यता दिल्यानंतर जिल्हा परिषद क्षेत्राचे निवडणूक विभाग व पंचायत समिती क्षेत्राचे निर्वाचक गण अंतिम करणे.	विभागीय आयुक्त
५	जिल्हा परिषद निवडणूक विभाग व पंचायत समिती निर्वाचक गणाची अंतिम प्रभाग रचना प्रसिध्द करणे.	जिल्हाधिकारी

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(एकनाथ डवले)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

RURAL DEVELOPMENT DEPARTMENT
Bandhakam Bhavan, 25, Marzban Path,
Fort, Mumbai 400001.
dated the 12th June, 2025

ORDER

Division of District into Electoral divisions[sec12(1)] and Panchayat Samiti /Block into Electoral colleges[sec 58 (1)(a)] delegation of powers.

No:- ZPN-2025/C.R.36/PR-2- In exercise of the powers conferred by sections 9,12, & sec 58 of the Maharashtra Zilla Parishads and Panchayat Samitis Act, 1961 and all other related powers the State Government of Maharashtra hereby issues orders as follows:-

Sr.No.	Action to be taken	Responsible officer appointed
(1)	Division of District (Zilla Parishad Area) into electoral divisions and Panchayat Samiti area into electoral colleges and their delimitation.	(1) District Collector. (2) District Collector or an officer authorized by Collector not below the rank of Tahsildar.
(2)	Publication of draft of electoral divisions and electoral colleges	District Collector
(3)	To accept objections and suggestions on draft of electoral divisions and electoral colleges	District Collector or an officer not below the rank of Tahsildar .
(4)	To hear objections and suggestions received after draft publication and after hearing, finalization of electoral divisions and electoral colleges after approval by State Election Commission or an officer authorized by it,	Divisional Commissioner

(5)	Publication of Final electoral division and electoral colleges.	District Collector

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

(Eknath Dawale)
Principal Secretary to Government.

परिशिष्ट-अ

(क्रमांक:जिपनि-२०२५/प्र.क्र.३६/पं.रा.२, दिनांक १२ जून, २०२५ सोबतचे सहपत्र.)

३२ जिल्हा परिषदा व त्याअंतर्गत ३३६ पंचायत समित्यांच्या सार्वत्रिक निवडणूकांकरिता प्रभाग रचना कार्यक्रम

अ.क्र.	टप्पा	कार्यवाही कोणी करावयाची आहे	टप्पा सुरु करण्याचा / संपविण्याचा दिनांक
(अ) प्रारुप प्रभाग रचना			
१	प्रारुप प्रभाग रचनेची अधिसूचना प्रसिध्द करणे.	जिल्हाधिकारी	दिनांक १४/०७/२०२५ पर्यंत
(ब) हरकती व सूचना तसेच सुनावणी			
२	जिल्हाधिकारी यांच्याकडे हरकती व सूचना सादर करणे		दिनांक २१/०७/२०२५ पर्यंत
३	प्राप्त हरकतीच्या आधारे अभिप्रायासह विभागीय आयुक्त यांना प्रस्ताव सादर करणे.	जिल्हाधिकारी	दिनांक २८/०७/२०२५ पर्यंत
४	प्राप्त झालेल्या हरकती व सूचनांवर सुनावणी देऊन निर्णय देणे.	विभागीय आयुक्त	दिनांक ११/०८/२०२५ पर्यंत
(क) अंतिम प्रभाग रचना			
५	अंतिम प्रभाग रचना मान्यतेसाठी राज्य निवडणूक आयोग किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याकडे सादर करणे.	जिल्हाधिकारी	दिनांक १८/०८/२०२५ पर्यंत

टीप:- विभागीय आयुक्त व जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयातील नोडल ऑफीसर यांनी प्रत्येक टप्प्यावरील कामकाजाबाबत शासनास तसेच राज्य निवडणूक आयोगास अहवाल सादर करावा.

(एकनाथ डवले)
प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन